

de UITLAAT

No. 24 – Derde Jaargang

15 December 1948

Personeels- en voorlichtingsorgaan van de N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

3

1

(Foto N. Draculic)

4

1. Pres. dir. A. F. Vas Dias met agent-Soerabaia Van Doggenaar gefotografeerd op de afscheidsreceptie in de „Simpang“-club op December j.l.
2. Velen kwamen afscheid nemen. De receptie in volle gang. (Verslag zie pag. 2).
3. De heer Bonsen, chef Vervoer, die wordt gepensionneerd. (Levensbeschrijving zie pag. 9).
4. Ir. Mattern, chef T.D., die onze maatschappij gaat verlaten. (Nadere bijzonderheden zie pag. 9).

2

(Foto N. Draculic)

Vertrek heren

Vas Dias en De Jong

In verband met het afscheid van de heren Vas Dias en De Jong als president-directeur en directeur der maatschappij, zal in de tweede helft van deze maand een aantal parties plaats hebben.

Een daarvan is reeds gehouden, n.l. op 14 Dec. j.l. a.b. van het s.s. *Plancius* in de haven van Priok. Dit avondfeest was voor het personeel der maatschappij op Priok en voor de opvarenden van de schepen, die die dag binnen lagen, plus een aantal genodigden. Het was tevens het afscheid van de heren Bonsen, Post, Ruys en ir. Mattern als chefs Vervoer, C.D., N.D. en T.D.

Op 22 Dec. a.s. van 19.00 tot 22.00 uur heeft in „Hotel der Nederlanden” een feest plaats voor het personeel van het Hoofdkantoor. Op 28 Dec. a.s. receptiëren de scheidende directeurs in „Hotel des Indes”, terwijl op 30 Dec. a.s. ten huize van de nieuwe president-directeur, mr. W.M. Hens, een diner in intieme kring wordt gehouden.

Op 1 Januari a.s. receptiëert de directie in het Logeergebouw ter gelegenheid van de intrede van het Nieuwe Jaar.

Mr. De Koe neemt op 18 Dec. a.s. in het Logeergebouw met een borrel en een gemeenschappelijke maaltijd afscheid van het personeel van zijn afdeling.

Foto's en verslagen van deze diverse recepties hopen wij in het eerste nummer van de vierde jaargang te kunnen afdrucken.

Dit is no. 24 - derde jaargang van

DE UITLAAT

Personeels- en voorlichtingsorgaan van de N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Overname uit de inhoud van dit blad is slechts geoorloofd met bronvermelding.

Alle stukken, „De Uitlaat” betreffende, te adresseren:

Aan de Redactie van „De Uitlaat”,
p/a K.P.M.,
BATAVIA-C.

In dit nummer:

Promoties

Afscheid van Soerabaia

Dienstchefs ir. Mattern en Bonsen verlaten K.P.M.

Lloyd's: Aarts-optimisten

Stichting van de Arbeid

President-directeur en mevr. Vas Dias nemen afscheid van Soerabaia. Recepties in „Simpang-club” en „Zeemanshuis”

Op Donderdagavond 2 Dec. j.l. hebben de heer en mevr. Vas Dias op een receptie in de „Simpang”-club afscheid genomen van het Soerabaiase zaken- en societyleven.

Ondanks de stromende regen, die in de vooravond viel, was vrijwel „tout Sourabaya” aanwezig, o.m. de Recomba O. Java, de heer Van der Plas, de commandant der 2e divisie, gen. maj. Baay, de residenten Hunger, Van Liere en Pooy en burgemeester Becht. Voorts waren er vertegenwoordigers van het corps consulaire. Een orkest zorgde voor muziek.

Afscheid van Perak

Op Vrijdagavond 3 Dec. had in het Zeemanshuis op Tandjong Perak een afscheidsbijeenkomst in K.P.M.-kring plaats. De zaal was vrolijk met seinvlaggen en een groot aantal bloemstukken versierd.

Rede van agent

Agent Van Doggenaar memoreerde in een uitstekende speech de grote verdiensten van de scheidende president-directeur en het meelevende met het bedrijf van mevrouw Vas Dias. „In de afgelopen drie jaren heeft de heer Vas Dias” aldus de heer Van Doggenaar „zich met grote energie gewijd aan de wederopbouw van het K.P.M.-bedrijf. Nu, aan het eind van dit jaar, kan men zeggen, dat de eerste grondslag is gelegd van een gezond en goed lopende maatschappij”.

Hij overhandigde met een toepasselijk woord een geschenk van het gehele personeel te Soerabaia aan het echtpaar Vas Dias, bestaande uit een rookstel van Djokjasch zilver.

Hierna sprak kapitein Bolhuis namens het varende personeel zijn beste wensen uit.

Rede Hr. Vas Dias

In zijn antwoord, dat tevens zijn afscheidsrede was, gaf de heer Vas Dias een overzicht van de 29 jaren, gedurende welke hij zijn

beste krachten aan de K.P.M. heeft gegeven. Hierbij stipte hij op geestige wijze aan, dat mevrouw Vas Dias zijdelings eigenlijk een nog langere staat van dienst bij de K.P.M. heeft dan haar echtgenoot.

Hij trachtte te beantwoorden de vraag: „Kan de K.P.M. met vertrouwen de toekomst ingaan?” Hij deed een greep uit het bestaan en de richtlijnen van het grote interinsulaire bedrijf en zag allereerst de bijzondere waarde van het principe, dat voor alles de K.P.M. de enige „waterspoorweg” van deze archipel moet en kan zijn en als zodanig onmisbaar is voor een goede communicatie in dit uitgestrekte gebied. Aan de hand van een eenvoudige berekening, toonde de heer Vas Dias aan, dat juist door de sterke positie van de K.P.M. het publiek, dat gebruik maakt van dit lijnennet, niet alleen het beste wordt gediend doch ook zo goedkoop mogelijk. Bij een vermindering van ongeveer tien cent per ton, zo verklaarde spreker, zou de K.P.M. reeds geen winst meer maken.

Dienen....

In het betoog van de scheidende president-directeur kwamen de verdiensten van de K.P.M. duidelijk naar voren, namelijk de dienst aan het publiek, een zo groot mogelijke veiligheid en matige prijzen.

In zijn slotconclusie kon spreker dan ook duidelijk doen uitkomen, dat het antwoord op de door hem opgeworpen en in veler harten levende vraag met nadruk bevestigend moet luiden.

„Naast de weemoed, welke men voelt bij het afscheid nemen”, zo zei hij, „is er ook een gevoel van vreugde een reusachtig bedrijf als de K.P.M., waaraan men zijn beste krachten heeft gegeven, in zulk een gunstige positie te verlaten en zo voldoening te gevoelen over de verrichte arbeid”.

25-jarig dienstjubileum gezagvoerder C. D. Caalen

Op 5 October j.l. vierde gezagvoerder C.D. Caalen aan boord van het ms. *Kasimbar* zijn 25-jarig dienstjubileum bij onze maatschappij. Wij zouden hierop —zo laat— niet meer terug zijn gekomen, ware het niet, dat stuurman J. G. Pameier daarvan een aantal foto's maakte (die wij bij gebrek aan plaatsruimte helaas niet konden afdrucken), waar hij een tekst bij schreef, waaraan wij het volgende ontleen:

Er werd op deze dag aan boord een feestje gegeven, terwijl de *Kasimbar* op weg was van Ambon naar Makassar. Normaal gesproken zou het een ondersje zijn geweest, indien niet juist op die reis de heer Riem, die tijdelijk agent op Ambon was geweest, zich onder de passagiers bevond en derhalve de K.P.M. officieel vertegenwoordigde.

Hoofdwerktuigkundige H. W. van Doorn wenste gezagvoerder Caalen namens alle officieren en onderofficieren van het schip geluk met zijn gouden jubileum bij de maatschappij en bood hem een geschenk aan. Hij sprak de hoop uit, dat dit geschenk (hetwelk door de „Uitlaat”-verslaggever helaas niet nader werd omschreven) een blijvende herinnering zou zijn aan de goede samenwerking, die aan boord van de *Kasimbar* steeds heerste. Deze samenwerking dateert van de maiden-trip van de *Kasimbar* van Nederland naar Indonesië en duurt voort nu het schip op een van de langste archipel-lijnen vaart.

Verder werd er gesproken door stuurman P. van Zalingen, waarna de gezagvoerder dankte voor het aangeboden cadeau en de betoonde belangstelling.

Men bleef gezellig bijeen tot de etensbel.

Onverbeterlijke optimisten

Vrees niets en ga naar Lloyd's.....

De makelaars van Lloyd's gaan uit van het onwrikbare principe, dat de woorden van Paul Kruger — „Alles sal regkom” — de grootste levenswijsheid bevatten en dat het publiek zich over niets bezorgd behoeft te maken.

Met geregelde tussenpozen publiceren wij in „de Uitlaat” de kwartaalcijfers, die Lloyd's verspreidt over de wereld-scheepsbouw-situatie. Het verzamelen van al deze gegevens is slechts één van Lloyd's werkzaamheden en niet eens de voornaamste. Er is een gezegde, dat Lloyd's praktisch alles verzekert. Lloyd's is een wereldnaam geworden. Aan het leven en streven van zijn stichter is een belangrijke Engelse film „Lloyd's of London” gewijd. Er gaat bijna geen dag voorbij, of Lloyd's krijgt een verzoek van ergens ter wereld om iets te verzekeren, desnoods volgens een totaal nieuwe polis. En als het ook maar enigszins kan en de man, die iets te verzekeren heeft zijn premie kan betalen, stuurt Lloyd's per kerende post de polis. De mannen van Lloyd's zijn pioniers en ontdekkers op het gebied van verzekeringen.

Er gebeuren in deze wereld maar weinig grote ongelukken, waar Lloyd's niet bij betrokken is. Rampen als het zinken van de *Titanic*, de brand in het luchtschip *Hindenburg* en de V-2-aanvallen op Londen hebben Lloyd's een lief duitje gekost.

In de „Saturday Evening Post”, in een artikel van een zekere Ernest Hauser, troffen wij over Lloyd's nog een aantal bijzonderheden. Het hoofdkantoor van Lloyd's is gevestigd in Londen op een steenworps afstand van de Bank of England. Dit is puur toeval. In het gebouw bevindt zich „de Kamer” met de beroemde „Omroeper” er in, gekleed in zijn prachtige rode mantel. Hij staat op een podium, roept namen af en doet mededelingen. Om hem heen zitten gemiddeld een 300 makelaars, die alleen maar „ja” of „nee” zeggen op de afgeroepen verzoeken om assuranties.

Upper-ten der verzekeraars

Lloyd's doet alleen maar zaken met een élite groep van makelaars en de firma, zoals zij thans is, is wel iets anders dan toen Edward Lloyd's ze in de 17e eeuw in een koffiehuis begon, waar Londense kooplieden en kapiteins van zeilschepen bijeenkwamen om zaken te doen. Tot op deze dag worden de bedienden in het kantoor met „kellner” aangesproken. Het blijft altijd moeilijk om voor Lloyd's een geschikte definitie te vinden. De verzekeraars vormen alleen maar gezamenlijk Lloyd's. Stuk voor stuk blijven zij onafhankelijke makelaars. Er zijn er om en nabij 1.900 en ze doen allemaal zaken voor zichzelf. Vanzelfsprekend nemen ze bijna allen deel in een polis voor 10.000.000 pond sterling, zoals die voor de *Titanic*, maar ze zijn ieder slechts aansprakelijk voor het bedrag, waarvoor ze hebben ingeschreven.

Goede zaken

In de eerste Wereldoorlog heeft Lloyd's heel wat centen verdiend, voornamelijk door het dekken van oorlogs-risico's te land. Toen de eerste Duitse Zeppelins boven Engeland verschenen, bestormde het Britse publiek Lloyd's om zijn bezittingen te verzekeren tegen verwoesting door bombardementen. Maar er vielen maar een paar betrekkelijk onschuldige bommetjes en Lloyd's verdiende een hoop geld. Een van de makelaars van Lloyd's moest b.v. aan het einde van de oorlog 370.000 pond sterling belasting op overwinst betalen....

In de Tweede Wereldoorlog was het een beetje anders. Lloyd's dekte geen oorlogs-risico's te land meer. Dat liet zij aan de Britse regering over. Toch ontwierp een groep makelaars bij het begin van de „Blitz” een „1000-op-1” maandelijks verzekerings-schema. Zij boden een polis aan, die verzekerde tegen dood en het verlies van ledematen tegen de bescheiden premie van £. 1 voor iedere £. 1000,— verzekerd bedrag. Dat bleek ook alweer een goudmijntje te zijn in de jaren, toen de luchtaanvallen op Engeland afnamen, maar toch niemand zeker wist, wanneer ze weer zouden beginnen. Toen de V-1-Blitz begon, sloot Lloyd's soms wel voor 8.000.000 pond sterling per dag af. In de „Blitz” zat Lloyd's tenslotte voor 120.000.000 pond sterling (bijna 1¼ miljard gulden).

Het jaar 1942 was een beetje moeilijk voor Lloyd's wegens de duikboot-oorlog, ondanks het feit, dat de regeringen van zowel Engeland als Amerika de oorlogs-risico's droegen. Englands regering betaalde ook de verzekering van vrachtgoederen onderweg van en naar het Verenigd Koninkrijk. Maar toch

was Lloyd's betrokken bij praktisch iedere ton goederen, die verloren ging.

De makelaar, die lid van Lloyd's wil worden, moet wel over enig geld beschikken. Hij moet b.v. 100.000 gulden in contanten storten en bovendien een kas-saldo van 250.000 gulden hebben. Zijn financiën worden elk jaar door een commissie van accountants onderzocht.

Romantiek

Ondanks al deze „hard business” zit er nog romantiek in Lloyd's. De beroemde scheepsbel van de *Lutine* hangt in „de Kamer”. De *Lutine*, die in 1799 voor de Nederlandse kust zonk met voor 15.000.000 gulden goudstaven aan boord, was door Lloyd's verzekerd. Een week na het bekendworden van de ramp had Lloyd's een gelijke hoeveelheid goud bij elkaar. Een aanzienlijk deel van het verloren gegane goud werd jaren er na opgebaggerd (en bij tussenpozen worden er nog steeds pogingen gedaan om de rest ook naar boven te halen. Red. Uitlaat). Ook de scheepsbel kwam terug. Zij wordt nu bij zeer bijzondere gelegenheden geluid, eenmaal voor slecht, tweemaal voor goed nieuws (b.v. de aankomst van een schip, dat men reeds als verloren had opgegeven). Een van de laatste keren, dat zij werd geluid, was na het tot zinken brengen van het Duitse slagschip *Bismarck*, dat zovele Engelse convooien had aangevallen.

Wat uit een ramp nog wordt gered, behoort aan de verzekeraars. In 1943, toen er in de Afrikaanse woestijn in de buurt van Khartoum een vliegtuig met voor een waarde van 600.000 gulden aan juwelen neerstortte, zond Lloyd's een bekende advocaat naar de plaats des onheils. Met ingewikkelde berekeningen, ging hij na hoever de juwelen in de crash wel in het rond geslingerd konden zijn en vond heel wat terug voor Lloyd's.

Ingevoerd in Amerika

Lloyd's heeft een groot aantal verzekeringen in Amerika lopen, die Amerikaanse assuranties-maatschappijen op haar eentje niet willen of durven afsluiten. De beroemde Oakland Bay-brug te San Francisco is bij Lloyd's voor 100.000.000 gulden verzekerd tegen instorting of enigerlei andere ramp. Lloyd's „zat” ook in de beruchte brand van San Francisco in 1906, tezamen met nog 106 andere verzekerings-maatschappijen. Lloyd's begon onmiddellijk de tijdelijke gebouwen te verzekeren, die na de brand werden opgetrokken. De Amerikanen krègen groot vertrouwen in deze Engelse maatschappij, die

Slot: zie pag. 12

„Stichting van de Arbeid“

Instelling, die wereld ons benijdt

Van vele grote plannen, waaraan de bezettingstijd zo rijk was, is helaas weinig terecht gekomen. Een gunstige uitzondering daarop vormt de totstandkoming van de „Stichting van de Arbeid“ vlak na de oorlog, die in de korte tijd van haar bestaan reeds bergen vruchtbaar werk heeft verzet.

We hebben allemaal wel eens van de Stichting en wat ze doet gehoord, maar misschien is het toch goed, nog eens na te gaan, hoe dit instituut, —dat enig is in zijn soort en waarom we in de hele wereld worden benijd— is gegroeid en werkt.

Reeds voor de oorlog kwam men langzaam aan tot het besef, dat door betere verstandhouding en onderling overleg tussen de sociale organisaties der werknemers en werkgevers meer zou kunnen worden bereikt dan wanneer men elkaar op een afstand zwart zat te maken. Zo zaten bij de uitvoering van de Ziektewet in Nederland sinds de dertiger jaren werkgevers- en werknemers-vertegenwoordigers aan één tafel en leerden elkaar kennen als goede tafelburen. Eén goede buur is beter dan een verre vriend. Dat merkte men vooral toen de Duitser ons land binnenviel. In het gemeenschappelijke gevaar vielen oude tegenstellingen weg en schouder aan schouder weerstonden werkgever en werknemer de stormloop van de bezetter.

Na de bezetting

Toen deze eindelijk het veld moest ruimen was dan ook de tijd rijp voor een vorm van samenwerking, die veel verder reikte dan vroeger: de reeds tijdens de oorlog ondergronds voorbereide „Stichting van de Arbeid“ kwam tot stand. Een afzonderlijk orgaan, gesticht door de vakcentrales van werkgevers en werknemers, waarin men geregeld met elkaar zou vergaderen en van waaruit men één gemeenschappelijke stem zou laten horen: de stem van het georganiseerde bedrijfsleven op sociaal gebied. De Stichting kreeg een eigen bureau en als spreekbuis een eigen maandblad „Sociale Voorlichting“. Zij kon dus soepel werken.

Maar wat nog belangrijker was: door dit alles gezamenlijk te doen bleek zonneklaar, dat niet alleen werkgevers en werknemers konden samenwerken, maar ook wilden samenwerken en bereid waren om offers te brengen voor het bereiken van betere resultaten.

Dit laatste werd wel beseft. Samenwerken bestaat uit geven en nemen. Zo is het overal, óók in de Stichting. Natuurlijk zijn er grenzen en daarom houdt het

reglement van de Stichting uitdrukkelijk in, dat, wanneer een onderwerp aan de orde is gesteld, dat een der centrales voor zich van principiële betekenis acht, het punt van de agenda wordt afgevoerd, indien daarover geen overeenstemming kan worden bereikt.

Geven en nemen

Geven en nemen. Dat kan voor de leidende figuren (der vakcentrales) ook in die zin een offer betekenen, dat zij daarbij het gevaar lopen door hun volgelingen te worden misverstaan. Sommigen halen hun schouders op over deze nieuwe vorm van sociale opbouw. Waar is de tijd gebleven, zeggen zij, dat eisen werden gesteld, dat men ging demonstreren en spektakel maken om die eisen door te zetten?

Zij miskennen de waarde van wat hier is gegroeid.

Toch zijn hun bedenkingen niet geheel onbegrijpelijk. Het kan, voor wie oppervlakkig oordeelt, de schijn hebben, alsof —nu de „Stichting van de Arbeid“ er eenmaal is— veel wordt beklonken buiten de arbeider om in besloten vergaderingen van bestuurders en ondernemers. Als dit werkelijk zo ware geweest, zou de Stichting nooit een succes zijn geworden. De gang van zaken is echter heel anders. De „Stichting van de Arbeid“ is niet een ver van de arbeider afstaand top-orgaan, maar zij strekt zich uit tot alle bij de 3 vakcentrales betrokken werknemers, evenals zij een band onderhoudt met alle georganiseerde werkgevers. Om dit goed in te zien, moet men zich de hele opbouw van de Stichting voor ogen stellen.

De samenstelling

In haar komen samen de centrale organisaties van werkgevers en werknemers —dus in de eerste plaats de 3 werkgevers-centrales— die samenwerken in de „Raad van Bestuur in Arbeidszaken“ en de drie erkende arbeiders-vakcentrales, de „Raad van Vakcentrales“, terwijl bovendien de Middenstand en de

Landbouw aan het werk van de Stichting deelnemen. De arbeiders-vakcentrales steunen op hun beurt op de afzonderlijke vakbonden, die dan weer de arbeider vooral nabijkomen in hun plaatselijke afdelingen.

Hieruit blijkt duidelijk, dat de onderbouw van het gehele apparaat wordt gevormd door de plaatselijke afdelingen van de vakbonden. Er springt dus naar voren, dat de „Stichting van de Arbeid“ slechts dan kan gedijen, wanneer er waarlijk levende plaatselijke afdelingen zijn die medeleven, meedenken, meebeslissen over de grote vraagstukken van sociaal beleid. Alleen wanneer de dicht bij de arbeider staande organisaties levenskrachtig zijn, kunnen de afgevaardigden in de grotere groepen werkelijk vertegenwoordigers zijn, die weten, dat zij namens hun leden spreken.

Het is duidelijk, dat de verwezenlijking van de idealen, die in deze vorm worden nagestreefd, afhankelijk is van het medeleven en van de medeverantwoordelijkheid van ieder lid afzonderlijk.

Goede resultaten

De regering heeft het grote belang van de in de Stichting verwezenlijkte samenwerking dadelijk begrepen. Premier Drees, die reeds vóór de bevrijding voeling hield met de personen, die de Stichting hebben voorbereid, wees haar, als minister van Sociale Zaken, aan als het adviesorgaan van de regering op sociaal terrein. Zo kon de Stichting gedurende de 3 jaren, die zij bestaat, grote invloed uitoefenen op de in Nederland getroffen sociale maatregelen.

Hierover tot slot een enkel woord.

Men herinnert zich wellicht de chaos, die na de bevrijding op het gebied van lonen bestond. De „Stichting van de Arbeid“, buiten welker advies om het College van Rijksbemiddelaars geen enkele belangrijke beslissing neemt, heeft hard gewerkt om gezonde loonsverhoudingen tot stand te brengen. De na-oorlogse verarming moest zij natuurlijk als een gegeven aanvaarden, maar wel heeft zij bijdragen tot een rechtvaardiger loonverhouding en tot het handhaven van een sociale vrede.

Zonder dat de productie door grote stakingen werd benadeeld, kwamen tal van verbeteringen tot stand: gunstiger vacantie-regeling, de mogelijkheid van de kinderbijslag, noodregeling ouderdomsvoorziening, enz.

Ook op het terrein van de sociale verzekerings-wetgeving mag de Stichting op goede resultaten bogen. Een

Slot: zie pag. 12

Havenmeester van Tandjong Priok in nieuw kantoor

Officiële opening

Op Vrijdag, 26 November j.l. is aan de kop van de 2e haven te Tandjong Priok het nieuwe kantoor van de Havenmeester in gebruik genomen.

Nadat het voltooide bouwwerk door de „Associatie”, die het bouwde, was overgedragen aan de Havendirecteur, de heer Guldenaar, ging het onmiddellijk daarna over in handen van het staats-secretariaat voor Scheepvaart, namens hetwelk het door de secretaris-generaal, de heer Franken, in ontvangst werd genomen. Deze installeerde vervolgens formeel havenmeester Ros in zijn nieuwe kantoor.

Permanente nieuwbouw

Zowel de heer Bokslag, namens de aannemers, als de heren Guldenaar, Franken en Ros voerden het woord en releveerden in hun redevoeringen de grote moeilijkheden, die bij de bouw van het nieuwe kantoor moesten worden overwonnen. Het is dan ook het eerste permanente stuk nieuwbouw in Priok's haven. Het kantoor staat vrijwel loodrecht op de havenmond tussen de pieren en is dus voor ieder binnkomend schip onmiddellijk te zien. In grote gecementeerde letters prijkt het woord „Havenmeester” op de gevel. Het kantoor is —om zo te zeggen— het front-aanzicht van de haven van Tandjong Priok, de grootste oceaan-haven van de archipel en één van de grootste van Zuid-Oost-Azië.

Korte vreugde voor Ros

Havenmeester Ros, wiens volharding en doorzettingsvermogen bij de voltooiing van het kantoor en het overwinnen van de materiaal-moeilijkheden zulk een grote rol hebben gespeeld, zal persoonlijk niet zo lang meer van het gebouw gebruik kunnen maken. Hij zal binnenkort worden gepensionneerd.

Slamatan

De K.P.M. was bij de opening van het nieuwe kantoor vertegenwoordigd door de heren ir. Mattern, Ruys en Jungschlager, respectievelijk chef T.D., chef N.D. en adjunct-chef N.D.

Na de speeches werd door de aanwezigen, onder leiding van havenmeester Ros, een rondgang door het kantoor gemaakt, waarin alle onderdelen van de haven-leiding zijn ondergebracht en waar de binnenkommende gezagvoerder nu weer alles kan „fixen”. De officiële opening werd besloten met een koele dronk en een makanan.

Waarom geen Wilhelmina?

„De merkwaardige omstandigheid doet zich voor” —zo lezen wij in het „Dagblad Scheepvaart”— „dat er onder de Nederlandse koopvaardij-schepen in de grote vaart geen enkele is, dat de naam „Wilhelmina” of „Koningin Wilhelmina” draagt. Dit lijkt ons een leemte. Het zou daarom aanbeveling verdienen om een van de nieuwe schepen, waarmede de Nederlandse koopvaardijvloot nog zal worden uitgebreid, de naam „Prinses Wilhelmina” te geven.

Wél bij de Marine

Bij de vloot der Koninklijke Marine, zo vervolgde het blad, die in het begin van deze eeuw over een pantserdekschip „Koningin Wilhelmina” beschikte, leeft de naam van de Moeder des Vaderlands alleen voort door Hr. Ms. „Queen Wilhelmina”, de kleine duikbootjager, die wijlen president Franklin D. Roosevelt in 1944 aan de Naamgeefster van dit vaartuig heeft overgedragen.

En de kustvaart

In de Nederlandse kustvaart komen twee schepen met de naam „Wilhelmina” voor. Dit zijn een 199 ton metende motor-kustvaarder van T. Smid te Groningen en een 144 ton metende kustvaarder van T. W. Wildeman te Groningen.

En een reddingsboot

Een van de twee Nederlandse reddingsmaatschappijen, de „Zuid-Hollandse Maatschappij tot Redding van Scheepelingen”, beschikt over een motor-reddingsboot, die de naam „Koningin Wilhelmina” draagt. Deze boot is te Hoek van Holland gestationneerd.

En de binnenvaart

In de binnenvaart, tenslotte, werden er vier schepen met de naam „Koningin Wilhelmina” gedoopt: een passagiersboot te Lobith, één te Middelburg, één te Rotterdam en één vrachtschip te Amsterdam.

En in 't buitenland

In tegenstelling tot de Nederlandse koopvaardij komt er bij de grote buitenlandse vaart wel een schip voor met de naam „Wilhelmina”. Tot de Zweedse koopvaardijvloot behoort n.l. het 2.076 b.r.t. metende motorvrachtschip „Wilhelmina”, eigendom van de rederij E. Högborg te Stockholm.

Moge ook spoedig een Nederlands zeeschip van formaat met deze Koninklijke naam worden gesierd. Dit komt Haar, die 50 jaren onze Landsvrouw is geweest (en die zich altijd zo bijzonder voor de Nederlandse scheepvaart heeft geïntere-

resseerd, red. Uitlaat) zeker toe, aldus het „Dagblad Scheepvaart”. *

De vraag rijst, of het ook niet wenselijk zou zijn, indien er in de wateren van de Indonesische archipel een schip zou varen, dat de naam „Koningin Wilhelmina” (of „Prinses Wilhelmina”) droeg. Deze vraag staat in zeer nauw verband tot onze eigen maatschappij, aan wie de grote archipelvaart is voorbehouden. Het is sinds jaar en dag de gewoonte, dat onze schepen namen krijgen, ontleend aan de aardrijkskunde van de archipel dan wel aan grote figuren uit de geschiedenis van ons bedrijf, rechtstreeks dan wel zijdelings daarbij betrokken geweest zijnde.

Tóch zou géén precedent worden geschapen, indien de maatschappij aan een van haar toekomstige nieuwe schepen (want we mogen toch wel aannemen, dat het niet zal blijven bij het eerste naoorlogse bouwprogramma, waarover wij in het vorige nummer van de „Uitlaat” enige gegevens publiceerden) de Koninklijke naam „Wilhelmina” zou geven.

Wie de lijst opslaat van de schepen, die voor onze maatschappij hebben gevaren, komt daarin b.v. de in 1891 in dienst gestelde 1.099 b.r.t. gemeten hebbende *Prins Alexander* tegen. Misschien was deze naam overgenomen met het schip, dat —in 1872 gebouwd zijnde— van een andere rederij, waarvoor het aanvankelijk had gevaren, werd gekocht en misschien heeft de toenmalige bedrijfsleiding hem niet willen wijzigen. Datzelfde was tenminste het geval met de stoomzeilboot *Willem I*, die van de „Amsterdamse Stoomboot Maatschappij” werd overgenomen.

Onze maatschappij heeft in deze archipel geschiedenis gemaakt. De vraag kan terecht worden gesteld, of deze eilanden zich zo snel zover zouden hebben kunnen ontwikkelen zonder het bestaan van een maatschappij als de onze. Ons bedrijf heeft ook scheepvaart-traditie in Indonesië gemaakt. Zij is onverbrekkelijk daarmee verbonden. Is deze traditie volmaakt indien niet één schip zou worden genoemd naar de grote Koningin, gedurende Wier 50-jarig voorspoedig bewind de maatschappij tot grote bloei is gekomen en door Wier vooruitstrevend beleid deze eilanden hun zelfstandigheid bereikten? Is het niet juist, dat de bevolking van deze archipel voortdurend aan die naam worde herinnerd? J. B. B.

Tot dienstchef de adj.-chefs: A. Veldboom (CM/HK), ir. J. A. Gooszen (TD/HK), L. N. H. Jungschläger (ND/HK), J. J. Mulder (CD/HK).

Tot adj.-chef de hoofdempl.: F. J. R. Ceuleers (CM/HK), J. A. Gagliardi (Pontianak), P. A. van 't Pad (VRV/HK), J. Rietberg (CM/HK), Th. H. van Waart (DV/HK), L. Meyer Cluwen (ND/HK), J. H. W. Bückmann (PZ/HK), A. H. Knoppin (S'baia), J. Kruyt (Medan), mr. L. ter Braake (PZ/HK), J. Stil (Surv. Pr.), B. D. de Jager (TD/HK).

Tot hoofdempl. de employé's: L. J. W. Spijker (Boeleng), J. de Bruin (Menado), A. H. Lawa (CM/HK), C. R. J. Hart (Medan), H. v. Someren Greve (VZ/HK), J. H. Hut (Donggala), J. H. A. Biljardt (CM/HK), O. S. J. Klaassen (Gorontalo), D. Lagerwerff (EV), R. P. Disse (Ag. Priok), A. Roos (S'baia), A. Bijvoet (P'nak), F. van der Stok (Pass. HK), L. G. Romswinkel (Ag. Priok), mr. W. Lagers (VRV/HK), C. van Swoll (PZ/HK), C. F. M. Rab (Png. Pinang), W. J. Suyderhoud (Ag. Priok), R. de Lange (EV), E. W. Timmermans (VZ/HK), J. W. Luymes (Ag. Priok), H. den Exter (PZ/HK), J. Thiebout (S'pore), C. H. Poulus (B'masin), R. F. W. S. von Magius (Sem.), P. M. Micka (EV), B. W. Jonkmans (S'baia), G. van Druten (Mak.), C. J. Vermaire (Den Passar), W. P. Sinnema (Wpl. Pr.), F. A. J. van Tilborg (Ziekenh. Pet.).

Tot hoofdbaas de baas A: H. Prins (Wpl. Pr.).

Tot baas A. de bazen B: W. F. Schaefer, J. Leenheer, H. J. Edelenbos, A. Doves (allen Wpl. Pr.).

Tot employé de beambten: F. Th. Mentel (Ag. Priok), W. A. de Graaf (Mak.); mej. P. C. v.d. Kolk (Secr./HK), F. J. Muller (Pare-pare), Tan Tjoen Hoat (van onderbaas-A tot baas B, TD/Pr.), J. Tannenbaum (TD/HK), Bahaoeddin Mattjik (van tek. 2e tot tek. 1e kl. Surv. Pr.).

Tot beambte de hoofdklerken 1e kl.: Oey Tjong Po (CD/Pr.), K. P. Manoppo (Menado), C. F. Voerman (CM/HK), Ong Heng Bow (Penang), F. G. C. de la Rambelje (CM/HK), U. Lombach (B'masin), mej. L. Jacometti (Tikk./HK), Tjia Tjin Bok (VRV/HK), C. R. von Liebenstein (S'baia), E. K. Schulz (Wpl. Pr.), D. L. Veenstra (VZ/HK), M. Ch. Muller (Mak.), W. E. Brassinga (Pont.), P. A. H. Ondaatje (Mak.), W. D. Schüller (Naut. Inst. Pr.).

Tot hoofdkl. 1e kl. de hoofdkl. 2e kl.: I. D. Polhauspessy (Eq. Pr.), Tanda (Samarinda), Lie Bean Hoat

P R O M O

PER 1 JAN

Het is ons een eer de namen te kunnen vermelden.

(Mak), F. Suot (Men.), H. Ch. Muller (CM/HK), K. A. Doppert (Wpl. Pr.), M. Pattiasina (S'baia), E. C. Hetscholdt (VRV/HK), A. K. Davies (CM/HK), S. Ch. Mahubessy (Mak.), C. A. Laquais (M. v. G.), R. J. E. David (CM/HK), mevr. H. A. Beelt-v.d. Hijde (Mak.), W. F. Knust Graichen (Pass. HK), J. A. Ludon (Ag. Pr.), mej. J. M. Purvis (TD/HK).

Tot hoofdkl. 2e kl. de 1e klerken: E. Siegers (S'baia), E. A. Manuputty (I en M.D/Pr.), D. Lumi (PZ/ND/HK), A. P. Mandagie (Men.), R. Soepadmo en P. W. Mapalieu (Arch/HK), H. P. Wowiling (CD/Pr.), A. N. Kaurow (Mak.), W. Patra (Boelg.), Ong Tjong Lim (MD/Pet. Ziekenh.), Ch. E. Mathews (S'baia), Yoon Hong Fatt (Penang), Mamad Izie (CM/HK), N. J. Diets (S'baia), Yo Lioe Hiap (CD/HK), Lin Djauw Kong (I en MD/Pr.), A. J. Toreh (Wpl. Pr.), Tjeng Ho Sian (B'masin), Lie Liong Tioe en The Heng Tjoen (Mak.).

Tot 1e klerk de 2e klerken: B. Palapessy (VZ/HK), Abd. Ganie (S'baia), M. Amat (I en MD/Pr.), Kama-roedin (Medan), Abd. Manap bin Roem (I en MD/Pr.), M. Soekarwo (CM/HK), S. Laya (Gorontalo), M. W. Seilatuw (I en MD/Pr.), J. Ch. Abel (Ambon), Haroen (I en MD/Pr.), Heng Joo Kiam (S'pore), Mohd. Hassan (S'baia), Wajan Soenada (Poetoe) (Boelg.), J. L. C. Engelen (Men.), M. Leander (CM/HK).

Tot 2e klerk de 3e klerken: Hamid (CM/HK), Salim (CD/HK), Roesdi (Exp/HK), Moh. Joenoes (Medan), Nahir Rikin (I en MD/Pr.), Soekra (Ag. Pr.), Tjoa Hong Tjoen (Bel. Deli), L. Tetelepta (Ambon), Soeng Hin Tshong (Sambas), Abdoellah Samoe (G'talo), Lee Ah Guew (Penang), Moedjimi bin Djamliha (CM/HK), Kho Sik Giok (CD/Pr.), M. Hilli (Bima), Achmad (Arch/HK).

Tot pakhuism. 1e kl. (S/R. H.K. I) de pakhuism. 2e kl.: P. Joseph (Mak.).

Tot voorman 1e kl. (S/R. H.K. I) de voorlieden 2e kl.: Yap Tjeng Hian (P'nak), Ch. A. Mahieu (G'talo).

NOTIES

JANUARI 1949

degenen, die per 1 Januari 1949 zijn bevorderd.

Tot voorman 2e kl. (S/R. 1e klerk) de voorlieden
e kl.: Achmad Dahlan bin Hadji Oemar (Bel. Deli),
Pikal (S'baia), Gouw Kheng Hoei (P'nak).

Tot hoofdkassier 2e kl. (S/R. H.K. I) de kassier
e kl.: Tio Yong Mong (P'nak.).

Tot kassier 1e kl. (S/R. H.K. II) de kassier 2e kl.:
Thio Kim Eng (CM/HK).

Tot hoofdtikker 1e kl. (S/R. H.K. II) de hoofd-
tikers/ster 2e kl.: Asnat Sairin (Ag. Pr.), mevr. F. M.
Siwy-Ticoalu (Tikk/HK), Lie Oen Lee (I en MD/Pr.).

Tot hoofdtikker 2e kl. (S/R. 1e klerk) de tikker/ster
e kl.: Afeles Jaman (CM/HK), Moh. Sani (Tikk/HK),
F. A. Pattikawa (id), Lauw Soe Rat (Surv. Pr.), mej.
E. Soedira (Tikk/HK).

Tot tikker 1e kl. (S/R. 2e klerk) de tikker
W. H. Wauran (Men.).

Tot stenotypiste 1e kl. de stenotypiste 2e kl.: mevr.
G. van Reyn (Sem.).

Tot telefoniste 2e kl. (S/R. 2e klerk) de telefoniste
e kl.: mevr. A. A. E. Nierath-de Bar (S'baia).

*

Tot gezagvoerder de 1e stuurlieden: J. van Onselen,
E. Deckens, P. A. Keus en H. A. R. Rodenboog.

Tot 1e stuurman de 2e stuurlieden: W. Mesker,
I. Zeylstra, B. G. Bloemers, J. M. A. Plante Fèbure de
Villeneuve, U. A. Meisenbacher, G. Luidenga, B. C. Pronk,
P. v.d. Schilden, J. v. Zanen, P. H. v. Dijken, J. Ben-
pink, H. J. B. Hoeven, J. W. Kuijk, W. Th. Swart,
L. Ch. Doornik, C. de Jong, H. C. Verseput, H. Bosch,
A. F. de Bruyn, E. de Vries, J. v.d. Zwan en G. Muller.

Tot 2e stuurman de 3e stuurlieden: J. J. C. Jansen,
H. Niessen, A. A. Dekker, J. W. G. v. Haaren,
H. G. Mesters, H. van Ginkel, H. P. Valk, C. Tjebbes,
J. P. Vegter, C. P. v.d. Mije, G. Potjewijd, J. B. v.d.

Blink, F. Verburg, H. P. Steggerda, G. H. Groenhof,
K. H. C. Dreyer, R. Lerou, J. F. Kiepe, K. Klijn,
J. H. Slok Soede, G. A. v. Bentum, W. Esselman,
F. H. Roelofs Heyrmans, G. Gielis, M. C. v.d. Tang,
J. P. v. Haeften, P. H. G. Rijnders, A. Daudey en
N. Spiekman.

Tot 3e stuurman de 4e stuurlieden: J. H. Runia,
Ch. E. Fransz, J. G. Jansen, M. W. de Smid, J. Noë,
J. G. Pameyer, M. G. P. Zindel, J. Ch. H. Korff,
J. Schaap, H. A. v.d. Reyden, H. N. Schepman, A. Mul-
der, J. Grin, C. Winkel, A. P. Erich, D. v. Hekken,
A. N. Kloots, J. R. v. Willigenburg, K. A. Czech, B. Dirks,
Tj. v.d. Molen, W. J. Bos, W. N. Koelman, J. de Jong,
H. Boeree, W. v.d. Graaf, Th. Terhorst, J. Slijper,
C. W. v. Maanen, H. J. Dikker en T. Zuidema.

*

Tot hoofdwerktuigkundige de 2e werktuigkundigen:
J. H. v. Woerkom, P. J. Joosse, H. M. Freeze en
H. Koning.

Tot 2e werktuigkundige de 3e werktuigkundigen:
A. Dijkstra, G. G. Groenewout, C. J. P. v. Lieshout,
K. L. Fransz, J. C. L. Utrecht, W. F. Donk, J. Ph. Muller,
P. J. M. B. v. Wieringen, J. van den Berg, D. de Puit,
D. C. Karmiggelt, J. Nagelhout, F. J. M. Mattaar,
T. J. W. H. Kaijzer, W. D. Borgstein, A. de Vries,
J. T. Scholte, L. J. H. Teygeler, O. W. Brauer en
H. A. A. Scheider.

Tot 3e werktuigkundige de 4e werktuigkundigen:
J. Koke en G. R. Hommes.

Tot 4e werktuigkundige de 5e werktuigkundigen:
M. A. Salemink, P. de Frenne, R. Stada en J. A. Gieltjes.

Tot stuurman-locaalvaart de wd. stuurlieden-locaal-
vaart: F. Mcwoh en K. Hallatu.

Tot ladingklerk de II. ladingklerken: J. Wauran,
A. B. J. Supit, Y. N. Kandou, A. M. Haurissa, G. A. Tuhi-
latu, A. Joseph, J. Latuputty, W. S. A. Rondonuwu, M. R.
Titaheluw, S. E. Lekahena, J. Tuhuteru, M. C. Wongkar,
A. A. Supit, Soei Kiem Yen, Ong Ban Soen, Que Sián Hoe
en Tan Tjon Hin.

en tot Hofmeester de Proviandklerken: F. C. Sanger,
J. Runtukahu, J. D. A. Lumanauw, P. M. W. Pange-
manan, W. Adam en A. Souisa.

Wij bieden allen onze hartelijke gelukwensen aan!

K.P.M.-watersporters gestart!

Ruime bijdrage van directie

Het bestuur van de „K.P.M. Watersportvereniging” deelt mede, dat haar definitieve oprichting haar beslag heeft gekregen op de op 26 Oct. j.l. gehouden eerste algemene leden-, tevens oprichtings-vergadering.

De op deze vergadering genomen besluiten omvatten o.m. de volgende punten:

- 1e. De vereniging stelt zich ten doel om de watersport onder het personeel (varend zowel als wal-personeel) van de K.P.M. te bevorderen en tracht dit doel te bereiken door het beschikbaar stellen van materiaal (in eerste instantie zeiljachten) en het houden van theoretische- en praktische zeilcursussen.
- 2e. De vereniging sluit zich als geheel aan bij de Koninklijke Bataviase Jachtclub, zodat het lidmaatschap onze vereniging tevens het lidmaatschap van de K.B.J.C. inhoudt.
- 3e. Vaststelling der contributie op f 10,— per maand per gezin, waarvan uiteraard f 5,— per maand wordt afgedragen aan de K.B.J.C.
- 4e. Het voorlopige bestuur werd met meerderheid van stemmen tot definitief bestuur verkozen.

Voorts deed de voorzitter de verheugende mededeling, dat de directie onze maatschappij een bedrag van f 7.500,— ter beschikking van de vereniging heeft gesteld, ter tegemoetkoming in de eerste kosten voor aankoop van zeilboten.

Dit gebaar maakt het mogelijk om onmiddellijk over te gaan tot de aan-

schaffing van drie vergrote B.M.-jachten (NN'ers), welke schepjes in de eerste maanden van 1949 uit Holland worden verwacht, terwijl inmiddels ook wordt uitgekeken naar een groter type zeiljacht voor het maken van tochten naar de eilanden, zeilen voor meergevorderden en geroutineerde zeilers enz.

Tenslotte zal t.z.t. nog bij de leden, voorzover zij daartoe in staat zijn, worden aangeklopt voor een renteloze lening en/of vrijwillige bijdrage t.b.v. het onderhoud en de instandhouding van de zeilvloot.

Zij die van plan zijn om als lid der vereniging toe te treden worden hierbij uitgenodigd dit zo spoedig mogelijk op te geven aan de secretaresse der vereniging, mevr. Van Altena, Secr./H.K.

Voor de varende zeil-enthousiasten wordt hier nog de aandacht gevestigd op de mogelijkheid tot toetreding als „buitenlid”. Het „buiten-lidmaatschap” werd ingesteld teneinde voor de varende leden van het K.P.M.-personeel, die uiteraard in mindere mate in de gelegenheid zullen zijn om van het botenmateriaal der vereniging gebruik te maken, de mogelijkheid te openen tegen de verminderde contributie van f 2,50 per maand lid te zijn van K.P.M.-Watersportvereniging en zodoende bij binnenliggen, dokbeurten enz. de zeilsport te beoefenen.

Het bestuur stelt zich op het standpunt, dat de „buitenleden” voorrang zullen hebben bij de toewijzing van een boot, mits tijdig van te voren de wens daartoe wordt kenbaar gemaakt.

een nerveuze vrouw, die moeilijk kan luisteren, omdat zij zelf zo boordevol zorgen zit. Zo krijgen de mannen, naast hun werk, ook nog de pikirs van thuis. En zo moet het toch niet zijn. Ze moeten thuis —hoe bekrompen het daar ook moge zijn— ontspanning kunnen vinden, opdat ze dan de volgende dag weer vol energie aan het werk kunnen gaan.

En daarom is het de plicht van de vrouw in het algemeen en van de K.P.M.-vrouw in het bijzonder, om haar man tot steun te zijn.

Ik ga het proberen. Wie nog meer? En ik ga verder zoeken naar een beter huis en geef de moed niet op. Ik zou willen, dat Batavia honderden paviljoens méér had, want ik weet, dat vele K.P.M.-vrouwen zolang in een kamp hebben „gewoond” en toen hoopten: „Na de oorlog. Dan wordt het leven weer normaal. Dan kan ik weer een eigen sfeer scheppen in eigen familiekring”.

Toen al —en nu nog— bouwde de K.P.M. vrouw:

LUCHTKASTELEN.

'k Weet het wel: ik mag niet klagen,
ook al is het leven zwaar,
Maar tóch zou 'k wat willen vragen:
Al is 't een héél klein huisje maar.

'k Wil, na zoveel droeve jaren
en na zoveel tegenspoed,
ééns niet op de klamboe staren
en op al dat beddegoed.

'k Zou een platje willen huren
met wat planten op de rand,
'k Liet een rottan-zitje sturen
én wat prenten aan de wand.

Dan een kamer om te eten,
zomaar, hélemaal voor mij.
„Ja, mevrouw, ik heb gegeten,
de beurt aan U” —is dan voorbij.

Ook een kamer moet U weten,
om alleen te slapen dan
en laat ik ook niet vergeten:
'n hokje, waar ik baden kan!

En een keuken, waar Sarina
d'r scepter zwaaien kan in 't rond,
zonder dat daar ook Si Minah
uien uitstrooit op de grond.

In de garage óók een wagen,
is niet perloc —daar slaapt ons kind,
'k Zou de H.O.B. nog willen vragen,
of ze m' onbescheiden vindt.....

Zo bouw ik m'n luchtkastelen
en kijk alsmaar in 't verschiets,
want altijd een huis te delen,
mensenlief: dát lokt mij niet!

'k Wil alleen een huis(je) bewonen,
helpe mij, wie helpen kan.
'k Zal met dankbaarheid U lonen
Wees daar heus verzekerd van!

En dan heb ik nog een bladvulling van
Isaïe da Costa voor zwaarmoedigen en pessimisten:

„Een mensch lijdt dikwijls 't meest
door 't lijden, dat hij vreest
en dat nooit op komt dagen,
dus heeft hij meer te dragen
dan God te dragen geeft.
Het leed, dat is, drukt niet zo zwaar
als vrees voor allerlei gevaar.
En komt het eens in huis:
dan geeft God kracht naar kruis”.

J.H.H.-R.

K.P.M.-vrouw schrijft en rijmt over:

Luchtkastelen....

Of ik eens wat wil schrijven over de K.P.M.-vrouw, vroeg de redactie van „de Uitlaat”. Die opgave lijkt gemakkelijker dan zij is, want waarover moet ik schrijven? Moet ik zeggen, dat ook wij, vrouwen, kinderen van het grote K.P.M.-gezin zijn? Ja, want dat zijn we toch eigenlijk, ook al wil het ons wel eens voorkomen, dat wij soms als onmondig worden beschouwd.....

En toch vervullen wij een rol, al is die klein, in het K.P.M.-leven. Als onze mannen thuiskomen b.v. dan krijgen wij, vrouwen, de één meer dan de ander, te horen over de zorgen en de geneugten, die onze mannen op hun werk hebben ondervonden. Dan is het onze plicht om de vreugde te verdubbelen en het leed te delen door intens medeleven en diepe belangstelling.

Een vrouw kan haar man helpen in zijn werk. Natuurlijk wil-ie dat niet. Geen inmenging van de vrouw! Hij kan het zelf wel.....! Tóch helpen, zo zonder dat-ie het merkt hem tot steun zijn.

Een vrouw, en een K.P.M.-vrouw zeker, moet kunnen luisteren. Luisteren, en niet altijd in de rede vallen. 't Is zo jammer, dat er eigenlijk maar zo weinig vrouwen zijn, die rustig kunnen luisteren. Een vrouw moet ook kunnen begrijpen, dat haar man het prettig vindt om zichzelf te horen praten (!!!) en om een aandachtig gehoor in zijn vrouw te vinden. En het moet toch werkelijk aangenaam voor hem zijn, dat hij, wanneer hij vermoeid is thuisgekomen, rustig zijn dag kan overdenken. Ja rustig. Ik zie de meeste K.P.M.-vrouwen al smalend lachen. Rustig, in een vol huis of in een hotel of in een logeergebouw. Een afgezaagd thema weliswaar: een rustig tehuis. Een fata morgana haast. Wie heeft dat nu? Weinigen slechts. Ik benijd hen, maar ik ben tevens eerlijk en zeg, dat ik het hun, ondanks mijn jaloezie, gun. Wat zou het niet heerlijk zijn, om 's middags fris en blij de man te kunnen opwachten op het platje, met een verzorgde theetafel. Een man wordt immers zo graag verveend.

Maar als onze mannen thuiskomen, vinden ze in een hoekje naast de klamboe dikwijls

K. P. M. - Journaal

—In aansluiting op ons hoofdartikel in het vorige nummer over de 14 schepen, die wij nog te verwachten hebben, lazen wij in het „Dagblad Scheepvaart”, dat de directeur onzer maatschappij in Nederland, jhr. I.H.A. Backer, ter gelegenheid van de tewaterlating van het m.s. *Camphuys* verklaarde, dat na afwerking van het eerste aanbouwprogramma de vloot der K.P.M. zal bestaan uit 101 schepen met een gezamenlijke bruto-inhoud van 182.307 register-ton.

Dit is nog altijd 26 schepen en 44.969 ton minder dan de voor-oorlogse vloot, die in gebruik was voor het interinsulaire verkeer, zonder de buitenlijnen.

—2e wtk. J. R. Zwerver is op 21 November j.l. per K.L.M. voor het doorbrengen van een gezinsscheidingsverlof naar Nederland vertrokken.

—4e wtk. M. Aboebakar is m.i.v. 15 November j.l. met E.V. gegaan, dat hij in Indonesië zal doorbrengen.

—Aan de 5e wtk. J. J. Sarné is op eigen verzoek eervol ontslag uit de dienst onzer maatschappij verleend. Hij vertrok op 19 Nov. j.l. met het m.s. *Java* naar Nederland. Ook werd op diens verzoek eervol ontslag verleend aan 5e wtk. J. C. Schagen, m.i.v. 20 Nov. j.l. De heer Schagen heeft zich te Soerabaia gevestigd.

—De 3e wtkn. B. B. Liem, P. S. Kalfsbeek en H. Hillebrandt slaagden op 10 Nov. j.l. na in Indonesië afgelegd examen voor hun dipl. B. (oud). 4e wtk. J. W. Houniet slaagde op 11 Nov. j.l. alhier voor het theoretische gedeelte van het examen voor dipl. C. en 4e wtk. slaagde op 3 Nov. j.l. voor hetzelfde examen in Nederland. Wij wensen allen van harte geluk.

—Op het hoofdkantoor werd bericht ontvangen, dat op 12 November j.l. te Den Haag overleed de oud-agent le klasse onzer maatschappij, de heer Ph. M. de Kanter.

—In verband met het vertrek van de heren ir. Mattern, Ruys en Post zullen de heren ir. Gooszen, Jungschlager en Mulder worden benoemd tot chefs van respectievelijk de afdelingen Technische Dienst, Nautische Dienst, Civiele Dienst.

Mr. De Koe zal als chef P.Z. worden waargenomen door adj.-chef mr. Ter Braake.

—In verband met een zich ontwikkelende behoefte aan een meer frequente en snellere verbinding tussen Java en Bali, in het belang van het Bali-tourisme, is besloten om met ingang van de vaarbeurt van 9 December j.l. in de lijn EE, de Balische Noordkust-haven Boeleleng op de uit- zowel als thuisreizen van het m.s. *Ophir* extra aan te lopen.

Slot: zie pag. 12

AGO QUOD AGO

Ir. Mattern naar Nederland

Op Donderdag 16 December 1948 zal ir. F.F. Mattern per Constellation naar Nederland vliegen, een feit, dat —op zich zelf beschouwd— niet zo belangrijk is, ware het niet, dat het betekent zijn afscheid van Indie, maar vooral van onze maatschappij.

Wij moeten zijn beslissing aanvaarden en de motieven daarvan eerbiedigen, wat niet wegneemt, dat —hoewel Mattern wars van ophef is— wij hier wel een verlies voor onze maatschappij in mogen doen uitkomen, dat zijn vertrek het algemeen en voor de Technische Dienst in het bijzonder is. Wij verliezen met hem niet alleen kennis, ervaring en werklust, maar nog iets, dat het best is weergegeven in de tweede regel uit de woorden van Sir Wirlfrid Ayre:

There are three kinds of people in this world:
There are the few who make things happen,
There are the many who are simply content
to sit and watch things happen and
There are a great many who don't care a damn
what happens.

Waarmede een poging is gewaagd te formuleren, waar wij, zijn naaste medewerkers, hem rangschikken.

Omdat geen enkel woord van mij nog iets zou kunnen toevoegen aan ons aller waardering, wil ik alleen nog zeggen, dat zijn „keihard geheugen” voor velen van ons een grote steun betekende bij het oplossen van onze technische K.P.M.-problemen.

Ik spreek bij dit afscheid de hoop uit, Mattern, dat de nieuwe werkkring in Holland aan alle verwachtingen zal voldoen en je zal kunnen boeien op dezelfde wijze als het K.P.M.-bedrijf, in groot verband beschouwd, steeds deed, dat je je gezin in opgewektheid en gezondheid moogt aantreffen en je gedachten nog menigmaal naar de goede en prettige herinneringen van de K.P.M. zullen teruggaan.

Goede reis, behouden overkomst en tot ziens!

J. A. H. G.

Ir. Mattern is benoemd tot hoofdingenieur van Wilton-Feyenoord.

Dienstchef Bonsen met pensioen naar Nederland

Wederom zal een van onze getrouwen de maatschappij verlaten, n.l. de heer F. M. W. (M.) Bonsen, die is gepensionneerd en op 20 December a.s. per vliegtuig naar Nederland zal terugkeren.

Als wij de loopbaan van de heer Bonsen eens nader bekijken, komen wij al gauw tot de conclusie, dat deze wel zeer gevarieerd is geweest.

Na in 1917 het diploma voor 3e stuurman bij de Groote Stoomvaart te hebben behaald, tekende hij in datzelfde jaar voor de dienst ter zee bij onze maatschappij. Op 26 Sept. 1917 werd hij geplaatst aan boord van de *Van Heemskerk* varende op de Molukken.

Wij bemerken dan verder, dat de heer Bonsen, na te zijn opgeklommen tot aangesteld-le-stuurman, in 1923 met de heer Langeler (die wij in 1934 weer als Hoofdinspecteur van Scheepvaart terugzien) aan de opname-werkzaamheden van de Beraoe-rivier deelneemt. Aangezien het noodzakelijk was deze rivier bevaarbaar te maken voor grotere schepen, waarbij meerdere objecten aan een nader onderzoek moesten worden onderworpen, was het welhaast vanzelfsprekend, dat de heer Bonsen —terzake deskundig— in 1924 tijdelijk naar het walpersoneel overging en werd geplaatst bij de afd. N.D. H.K. Gedurende zijn plaatsing bij deze afdeling voerde hij diverse opdrachten —niet alleen op zilver nautisch-, doch ook op commercieel gebied— uit. Wij noemen o.a. de opname van de Beroemoen-rivier, welke over een afstand van circa 53 zeemijl, vanaf Laboean Bilik, door hem in kaart werd gebracht, zomede die van de Simpang Olim Koeala op de Oostkust van Atjeh, welke haven sindsdien in geregelde lijndienst werd opgenomen.

In Juli 1932 volgde zijn definitieve overgang naar het walpersoneel. Tot zijn derde Europeese verlof (Mei 1935) was hij in Medan wd-sub-agent. Na ommeekomst van dit verlof werd de heer Bonsen geplaatst als sub-Agent te Makassar tot 1937, waarna wij hem weer ontmoeten op het Hoofdkantoor als adj.-chef van de afd. Vervoer.

Van Jan. '40 tot Aug. '41 trad hij op als agent te Semarang en daarna, tot Febr. '42, als wnd. agent te Medan. Van die datum af tot aan de capitulatie werd, onder wel zeer moeilijke omstandigheden, het agentschap Priok door hem waargenomen.

Ook hij is de dans niet ontsprongen en werd door de Jappen geïnterneerd. In Dec. '45 komen wij hem weer tegen op de afd. Secr. van de N.I.S.O. bij Kolff op Noordwijk. Na op 1 Jan. '46 tot chef van dienst te zijn bevorderd, ging hij begin '46 met E.V. Het Hollandse klimaat bracht hem echter weer spoedig op krachten, zodat hij in Aug. '46, 4 maanden vóór het beëindigen van het hem reglementair toekomende E.V., weer te Batavia terug is, belast met bijzondere werkzaamheden als chef van het bureau Vervoers-coördinatie. Voor het uitvoeren van een speciale dienstopdracht zien wij hem op 3 Mei '48 per *Willem Ruys* weer naar Nederland vertrekken om op 27 October '48 per Constellation te Batavia terug te komen.

De heer Bonsen kan op een zeer arbeidzame Indische periode terug zien en het zal hem tot voldoening mogen strekken, dat hij in de opbouw van onze maatschappij ná de oorlog een niet gering aandeel heeft gehad.

Van deze plaats wensen wij hem een welverdiende rust toe en spreken wij de hoop uit, dat hij nog vele jaren van zijn pensioen zal mogen genieten.

d.G.

K. P. M. - geschiedenis in anecdoten (4)

„Djeroek di dalam moeloet“

Op een van onze schepen zou (het is al een paar jaartjes geleden, in de tijd toen iedereen in dit land nog in overvloed leefden!) de gezagvoerder de volgende dag gasten krijgen. Hij wou er eens iets echt speciaals van maken en wenste derhalve speenvarken te serveren.

De „bottelier“ bleek echter niet te weten, hoe speenvarken behoorde te worden opgediend. Geen nood. De gezagvoerder legde hem dat haarfijn uit: in z'n geheel, gevuld, etc. etc. etc. Aan het einde van zijn speenvarken-opdientles gekomen, zei de gezagvoerder tot de „bottelier“:

„En djangan loepa, bottelier! Djeroek di dalam moeloet, ja!“

De volgende dag. Vele gasten van de kapitein. Feestelijk aangerichte disch (met „sch“, want toen bestond er nog geen vereenvoudigde spelling). Iedereen gaat zitten.

Het speenvarken wordt opgediend door de „bottelier“. Alles, zoals de kapitein het hem had gezegd te doen.

Tot en met de djeroek toe, die..... de „bottelier“ in zijn mond had.

* De losse tanden

Het gebeurde vóór de Tweede Wereldoorlog op Priok.

Terwijl de K.P.M.-dokter (toendertijd dr. De Priester) een particulier gesprek voerde met een gezagvoerder van de maatschappij, kwam er een Menadonees binnenstappen, die al enigszins op leeftijd was.

„Wat mankeert er aan?“ vroeg dr. De Priester.

„Wah dokter! Mijn tanden: allemaal los!“

„Ga maar eens even zitten“. Dr. De Priester onderzoekt het gebit van de Menadonees. „Tja, die zullen er allemaal uit moeten. U moet een kunstgebit hebben“.

„Adoeh dokter. Ken niet betalen. Geen geld!“

„Ik zal het wel een beetje goedkoop voor U maken. Ik zal de tanden en kiezen wel trekken en een kennis van mij op Weltevreden zal U wel voor weinig geld aan een nieuw gebit helpen“.

„Hoeveel geld toch, dokter?“

De dokter lacht. „Ik zal even opbellen“. Hij laat de verpleger het Weltevredense telefoonnummer van de tandarts-kennis aanvragen. De telefoon-verbinding tussen Priok en „boven“ was toen wel iets beter dan tegenwoordig, maar het duurde toch nog wel even. De dokter begint dus intussen maar vast te trekken. Zonder verdoving, want de tanden zitten toch los. Hij telt, terwijl hij trekt: „Dat is een, dat is twee“. Inmiddels

heeft de verpleger verbinding gekregen met Weltevreden en roept de dokter aan de telefoon. Terwijl hij staat te telefoneren, hoort hij achter zich: „Nah, dat is drie. Adoeh, dat is fier“.

Verbaasd kijkt de dokter om en ziet de Menadonese patiënt bezig, zelf met zijn vingers zijn tanden uit de mond te peuteren en ze in het bakje deponeren, daarbij net als de dokter tellend.....

De dokter en de gezagvoerder — die het geval meemaakte — en ook de Menadonees zelf, hebben er nogal om gelachen, zoals U wel begrijpt.

(Ingez. door Hfdwtk. Sipkes).

Onze voetballende K.P.M.-ers

Oefenwedstrijden

In afwachting van de aanvang van de nieuwe competitie — ergens in Januari a.s. — van de Bataviase Kantoor Voetbal Bond heeft het eerste K.P.M.-elftal zich in de afgelopen weken flink geoefend voor de strijd in de 2e klasse, die komen gaat.

Zo werden enige vriendschappelijke matches gespeeld, respectievelijk tegen de „Borsumy“ en het eerste elftal van de Staatsspoorwegen. Tegen de kooplieden werd gelijk gespeeld (2—2), tegen de Spoorwegmensen gewonnen met 4—1. In de wedstrijd tegen S.S. I heeft ons elftal sterk spel vertoond.

Op 20 December a.s. zal het nog in een vriendschappelijke wedstrijd in het veld komen tegen de Politie.

2e elftal

Het inmiddels gevormde tweede K.P.M.-elftal is ook in het strijperk getreden en speelde een vriendschappelijke wedstrijd tegen S.S. II, dat het met 6—1 verloor.

Hoewel we zeker niet zouden willen beweren, dat K.P.M. II brilliant spel te zien gaf, was deze uitslag toch wel een beetje geflatteerd. Het mankeerde in K.P.M. II nog aan verband, omdat de spelers min of meer vreemd voor elkaar waren (op het voetbalveld althans). Naarmate het elftal meer wedstrijden speelt, zal er in de onderlinge samenhang wel verbetering komen. De goede wil is er in ieder geval. Of dit 2e elftal aan de competities van reserves zal gaan meedoen, is nog niet beslist. Het hangt o.m. af van de terreinpositie.

Moerman is vrijwel hersteld van zijn blessure. Hij heeft gelukkig het Ziekenhuis reeds verlaten. Van het trappen van een balletje zal voor hem voorlopig wel niets komen en het 1e elftal zal het dus nog wel een poosje zonder hem moeten stellen.

Kerstuitzending P. C. J.

In aansluiting op ons bericht in no. 23 van „de Uitlaat“ kan nog worden gemeld, dat de betreffende uitzending op 27 December a.s. zal worden gehouden van 15.00 tot 16.00 uur plaatselijke tijd in Nederland. Dat is van 22.00 tot 23.00 uur Javatijd.

De opgeroepen zijn dienovereenkomstig gewaarschuwd.

„Schrijfkunst“ (4)

Het is — als je er op letten gaat — soms verbazend grappig om te zien, hoe sommige mensen vaak jarenlang hardnekkige, doch tot mislukking gedoemde pogingen in het werk stellen om te trachten een foutief woord ingang te doen vinden en burgerrecht te laten verkrijgen.

Het doet even denken aan de uitspraak van die grootste der nazi-propagandisten — reeds ter ziele —, die zei: „Een leugen wordt vanzelf waarheid, als je hem maar vaak genoeg herhaalt.“

Maar wat ik ditmaal over „schrijfkunst“ wil zeggen en de hardnekkige fout, die — onder ons gezegd — altijd een fout zal blijven, is natuurlijk volkomen onschuldig.

Het aardige (of moet ik zeggen het vervelende) er van is, dat zulk een foutief woord zo vaak onder onze ogen komt, dat we er aan gaan wennen en de fout er in bijna niet meer zien, laat staan kunnen uitleggen.

Daar hebt U nu b.v. dat schattige woord „opgemeld“. U kent het wel. Tientallen brieven beginnen met: „Naar aanleiding van Uw opgemeld schrijven.....“ Sla er (niet om persoonlijk te worden, doch slechts om deze kwestie in de huiselijke agent-schappelijke sfeer te houden) de bundels van Bandjermasin maar eens op na.

Doch gekheid op een stokje: bij een verleden deelwoord (opgemeld) behoort als regel een onbepaalde wijs, de z.g. „infinietief“ (opmelden).

„Ha!“ hoor ik U al zeggen, „dat gaat niet! We kunnen wel ver-, aan- en afmelden, maar van opmelden hebben we nog nooit gehoord.“

En zo is het. Stelt U zich eens voor, dat Uw chef zegt: „En vergeet bij de beantwoording van dit schrijven vooral niet de inkomende brief op te melden.“ U zou hem aankijken of hij.....enfin, of hij Uw chef was!

Kunt U zich voorstellen lezer(es), hoe dit monsterachtige „opgemeld“ mij, na het meer dan 20 jaren telkens onder de ogen te hebben gehad, via ergernis, opwindend en woede eerst tot een obsessie werd, doch mij later met de meest grove onverschilligheid vervulde, omdat ik als eenling tegenover al die „opmelders“ toch geen schijn van kans had?

Wie schetst echter mijn gevoelens, toen ik in Mededeling Gez. 140/Agt. 129 van 14 October j.l. een spiksplinternieuwe vondst van een „opmelder“ te slikken kreeg in het zinnetje: „Met nadruk wordt er nogmaals op gewezen.....“

Naast „opmelden“ thans dus „opwijzen“? Naast het gilde der „opmelders“ thans de vakgroep der „opwijzers“?

Ik hoop op deze opwijzer nog zo tijdig te hebben gewezen, dat hij geen aanhang krijgt onder onze correspondenten.

Indien dit tevens tot gevolg zou mogen hebben, dat ook onze opmelders verdwijnen, zal niemand dankbaarder kunnen zijn dan Uw

Brokkie Brak.

Is Nederlandse zeeman „forgotten man“?

In time of danger, in time of war,
God and the sailor they both adore.
When war is over and peace remitted
God is forgotten and the sailor quitted.

Hoe waar zijn deze woorden en hoe bitter zijn onze eigen ervaringen op dit gebied. In gedachten ga ik terug naar de Meidagen van 1940. Herinnert U zich ze nog wel? „Wij zullen het nooit vergeten“, „t Sal waerachtig wel gaen!“, „Wij varen voort!“, Frontsoldaat no. 1” enzovoorts.....

„Nederland zal herrijzen“. En in Indië zei men: „Laat ze maar komen!“ Ze zijn dan ook gekomen..... Wij lazen intussen aan de wal de pamfletten over: „Wij varen voort!“ en „t Sal waerachtig wel gaen!“, waar echter niet bij stond: „Waar de Heren der Staten de vlag wagen, daar waag ik mijn leven“. En dan denk ik ook terug aan die oude *Sawah Loento*, die met een snelheid van 5 tot 6 mijl bij goed weer en heldere maan voer op Zuid-Amerika, bewapend met een scheepsrevolver, die opgeborgen was in de brandkast. De *Straat Soenda* kreeg in 1941 te Kaapstad twee stuks Lewis-machinegeweren. Als je met die dingen schoot, moest je onwillekeurig denken aan „Manneken Pis“ van Brussel en intussen oppassen, dat de kogels niet in de schroeven kwamen.

Van de *Bantam* ging ik af, aan het einde 1941, wegens gebrek aan een „gun-ticket“. Het kanon ging met mij mee. Dat was n.l. maar een krantenknipsel.

En zo maakten we het de vijand lastig en verloren vele vrienden en maten, die wij nog niet zijn vergeten en voor wie —hopelijk— met medewerking van velen eens een gedenksteen zal worden opgetrokken voor „het Grote Huis“ op het Koningsplein.

De Koopvaardij was inderdaad een „vitaal bedrijf“, met daarboven nog het z.g. „Vaarplichtbesluit“. In het buitenland ondervonden we waardering in de vorm van hartelijkheid en huiselijkheid, alsmede hulp waar mogelijk, kleine attenties etc., die dikwijls al zoveel betekenen, want een kinderhand en een zeemanshart zijn gauw gevuld.

De doorsnee-Nederlander heeft weinig interesse —of het nu vredes- of oorlogstijds is— voor het zeevarende deel van zijn natie, in tegenstelling tot zijn belangstelling voor de luchtvaart, waar jong en oud voor warm lopen, de jeugd in het bijzonder. En wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Toch vindt deze interesse voor en populariteit van de luchtvaart voor een groot deel zijn oorzaak in publiciteit en propaganda.

Voor al de pers wordt binnen de bedrijfskring betrokken.

En als ik dan thans terug moge komen op mijn aanvankelijke uitgangspunt, de koopvaardij, dan mag ik toch wel zeggen, dat zij ongetwijfeld een groot aandeel heeft gehad in het hooghouden van de Nederlandse vlag gedurende de oorlog. En dan bedenkt ik me, hoe onze mannen met hun gezinnen zijn opgeborgen in een hotelkamertje (dat handen vol geld kost) en andere hokjes, hoe men ze langs de weg ziet staan in uniform —officiëren ter Koopvaardij!— en met hun duimen vragen of ze mee mogen rijden, wat soms wel eens gelukt. Min of meer bij vergissing vermoedelijk.....

En als ik dan nog even denk aan die laatste „beau geste“ jegens de Nederlandse zeeman, die na 7 December 1941 in deze gebieden in Japanse krijgs- of andere gevangenschap is geraakt: dat wetsontwerp, dat is gemaakt, waardoor deze mensen precies buiten de z.g. „back-pay“-regeling zouden vallen. Ja, dan vraag ik me toch eerlijk af of de regering en de gemeenschap ons werk, dat tot op de huidige dag niets aan waarde heeft ingeboet, soms alweer zijn vergeten. Net als de leuzen van 1940. Of men alweer is vergeten, wat men toch immers „nooit vergeten“ zou??? Of schenkt men alleen maar waardering aan de koopvaardij in tijden van gevaar en van oorlog? Heeft men alleen dan maar iets voor de zeeman over? Zoiets als: „in de nood leert men bidden“. Het is niet te hopen. Maar als er wéér oorlog mocht komen, en als Nederland wéér mocht moeten herrijzen en men mocht in Indonesië wéér zeggen: Laat ze maar komen!“, och: dan is er heus nog altijd die Nederlandse koopvaardij, waarvan „the man in the street“ met zoveel overtuiging beweert: „Wij varen voort!“.

Wanneer woning- en transportproblemen niet zouden kunnen worden opgelost (problemen, waar m.i. de maatschappij zeker niet onwillig tegenover staat, doch waarin zij afhankelijk is van toewijzingen, die blijkbaar voor de koopvaardij minder eenvoudig te verkrijgen zijn dan voor andere instanties) dan zou de K.P.M. tezamen met de thans bestaande personeels-organisaties kunnen aankloppen bij de bevoegde regerings-instanties, teneinde op korte termijn verbetering in de bestaande toestand te bewerkstelligen. Dan zou er al veel zijn gewonnen. Een oplossing op lange termijn is tenslotte minder nodig, aangezien de factor

„tijd“ de uiteindelijke oplossing is voor de meeste problemen van het heden-daagse leven.....

Zou deze ideale samenwerking tussen K.P.M., C.K.O., V.W.S. en Paketaarbond niet tot enig resultaat leiden, dan zou althans door een behoorlijke voorlichting van de zijde der maatschappij en der genoemde organisaties omtrent hetgeen is gedaan om aan bestaande problemen het hoofd te bieden, een gezond, onderling vertrouwen kunnen worden geschapen, een hernieuwd vertrouwen van de leden in hun organisaties, alsmede een prettige samenwerking tussen werkgevers en werknemers, factoren, die tenslotte allen belanghebbenden ten goede zouden komen.

Van Bijsterveld.

Blikseminslag Tdj.-Perak

Op Zaterdag 27 Nov. j.l. pakte in de namiddag zwarte wolken boven het havengebied samen. Een sterke wind stak op met onregelmatige vlagen en lage wolken verflarden in het laag hangende wolkendek. Het anders zo spiegelgladde water in het havenbassin rimpelde zich steeds onstuimiger onder de grote luchtverplaatsingen. Even later kletsten de eerste waterdruppels neer en met het uitschieten van de wind werd het havengebied dik van regen.

Een vuurbal met de sterkte van magnesiumlicht, onmiddellijk gevolgd door een harde slag. „Op of achter de goedang“, dacht de eenzame eenling onder het afdak van Gdg. 1, die zich niet kon onttrekken aan de indruk dat de slagen vrij dichtbij waren. In het kantoor was het nog droog, maar helaas bleek dit van slechts korte duur te zijn geweest. Nog een donderslag en onder het gekletter van vallende pannen en brekende eternietplaten, stroomde de regen dwars door dak en plafond het kantoor binnen.

Het aanwezige personeel kwam met de schrik vrij. Een prettige schrik overigens, gevolgd door dat momentje overheerst met een ongekend gevoel van solidariteit van bange mensen.

Door de blikseminslag sloeg de electriciteitsmeter door en viel de stroom van het kantoor en de vrieskamers van de C.D. uit.

De schade van de inslag was vrij aanzienlijk. De stenen pinakel van de nok van het torendak was losgeraakt, naar beneden gevallen langs het Oostelijk vlak van het dak, vervolgens langs het Zuidelijk vlak van het loodrecht hierop aansluitende zadeldak en terechtgekomen bij de achteringang van het kantoorgebouw. In zijn val langs de verschillende dakvlakken was een ongeveer 1½ meter brede strook pannen vernield en naar beneden gekomen langs dakvlak en door het eterniet, of bilik plafond van de kantoorlokalen er onder. Bij het nagaan der aangerichte schade bleek het bovenste deel van het Oostelijk halfspant te zijn verdwenen, evenals een der verticale hangstijlen. Beide stukken hout werden in lange splinters beneden aangetroffen. De koningstijl was ongeveer 15 Cm. in Westelijke richting doorgebogen, vertoonde ongeveer 2 m van de top een lange

slot zie pag. 12

De Van Outhoorn

Onze maatschappij heeft vele oude schepen. Zij stelt er een eer in om de leeftijd van haar schepen zo hoog mogelijk op te voeren. Maar een schip, dat meer dan 50 jaar oud is, bezit zij niet. De intelligente lezer van „de Uitlaat” —en dat zijn immers alle „abonné's”— zal derhalve gemakkelijk hebben begrepen, dat de *Van Outhoorn*, waarvan wij de tewaterlating in 1896 in het vorig nummer als curiosum beschreven, het eerste schip van die naam was en niet de *Van Outhoorn*, die thans nog vaart. Het is er daarom niet minder getrouw om.

Vervolg: K. P. M. - Journaal

—Tot hulpagent te Morotai is per 1 Nov. j.l. benoemd W. Ch. M. Vogelzang, ter vervanging van M.H. Mamusung, die als zodanig is afgetreden.

—De Il-stuurlieden Liem Hong Ghoo en de djoeroemoedi Hamid Rachman —a.b. m.s. *Ammuputty*— slaagden in October j.l. voor het diploma stm. locaalvaart. Voor het dipl. motordrijver slaagde verder de leerling Moh. Tohir. Zij allen genoten hun onderwijs tijdens de vaart en hun prestaties verdienen zeker een bijzondere vermelding.

Slot:

Stichting van de Arbeid

aantal verbeteringen (verlenging van de uitkeringsduur van het ziekingeld, verhoging van de loongrens bij de sociale verzekeringen e.d.) is al tot stand gekomen en de voorbereiding van meeromvattende sociale voorzieningen: wachtgeld- en werkloosheidsverzekering, de herziening van de sociale verzekering waarbij het tot standbrengen van een behoorlijke ouderdomsvoorziening de hoofdschotel vormt, e.a. is reeds ver gevorderd.

De medezeggenschap

Het grote vraagstuk van deze tijd —de medezeggenschap in de bedrijfsleiding— vormt een zéér belangrijk onderwerp, waar de Stichting zich mee bezighoudt. Zij werd door de regering aangezocht mede te werken aan de voorbereiding van de wettelijke regeling van de publiek-rechtelijke bedrijfsorganisatie en ondernemingsraden. Deze voorbereiding is inmiddels beëindigd.

Deze medewerking is uiteraard van groot belang, omdat juist de Stichting uit dagelijkse ervaring weet, wat kan worden bereikt door vrijwillig overleg, waarvan de basis wordt gevormd door het wederzijds vertrouwen in elkaars oprechtheid tot samenwerking.

Uit: „de Schelde”.

Bij het vertrek van

dr. ir. Muller als chef T. D. in Nederland

Na een ruim 38-jarige diensttijd bij de K.P.M., heeft —naar wij reeds meldde— dr. ir. W.J. Muller, chef van de Technische Dienst, afd. Machinebouw te Amsterdam op 30 September j.l. van zijn werkring afscheid genomen. Bij dit afscheid waren onze directeurs de heren Vas Dias en mr. Hens, aanwezig.

De directeur der K.P.M. in Nederland, jhr. I.H.A. Backer, sprak dr. Muller toe, schetste zijn verdiensten voor de maatschappij en bood hem namens het personeel

van ons Amsterdam-kantoor een afscheidscadeau aan.

Daarna sprak hoofdwerktuigkundige J. v.d. Ploeg namens het in Indonesië werkzame technisch personeel.

Tenslotte dankte dr. ir. Muller voor alle medewerking en sympathie, die hij gedurende zijn loopbaan van de zijde der K.P.M. heeft ondervonden.

*

Dr. ir. Muller richtte tot de redactie van „de Uitlaat” het verzoek, om ondervolgende afscheidsbrief in ons orgaan op te nemen:

*Aan de redactie van „de Uitlaat”
p/a N.V. Kon. Paketvaart Maatschappij,
BATAVIA-C.*

Ofschoon ik, bij mijn afscheid van de Technische Dienst op 1 October j.l., mijn dank heb betuigd aan de directie te Batavia en aan de Technische Dienst aldaar voor de samenwerking, welke ik gedurende de vele jaren van mijn diensttijd bij de K.P.M. heb mogen ondervinden, is het mij een behoefte een

Slot: Blikseminslag Perak

breuk, terwijl verder naar beneden lange zware splinters er uit gerukt waren. Het hart van de koningstijl was verkoold, terwijl om spijkers en bouten het hout geschroeid was.

De gehele kapconstructie werd ontzet, zodat er kans bestond, dat de kap bij een volgende bui naar beneden zou komen met groot gevaar voor het in deze lokalen werkende personeel. In verband hiermede werd besloten, om de gehele kap er onverwijld af te halen en een nieuwe kap half zo hoog te doen construeren.

woord van afscheid te richten tot allen, behorende tot de Technische Dienst, aan de wal zowel als aan boord van onze schepen. Ik zal daarom op hoge prijs stellen, indien Uwe redactie dit afscheidswoord in „de Uitlaat” zou willen opnemen.

Velen van U heb ik langer of korter gekend en het is mij een voldoening te kunnen zeggen, dat ik slechts aangename herinneringen bewaard heb aan het contact, dat ik met U mocht hebben, hetzij tijdens mijn bezoeken aan Indië, dan wel bij aanbouw in Nederland.

Zeer gevoelig ben ik geweest voor de woorden, welke de hoofdwerktuigkundige J. van der Ploeg bij mijn afscheid van het kantoor te Amsterdam, op 30 September, tot mij heeft gericht.

Ik dank U allen voor Uw medewerking en voor Uw toewijding aan boord en aan de wal, welke onmisbaar zijn geweest voor het succes van onze schepen en machine-installaties in de jaren, die achter ons liggen.

Moge Uw aller streven ook in de toekomst beloofd worden en tot uiting komen in een bloeiend bedrijf!

Het ga U allen goed!

w.g.

Dr. Ir. W. J. Muller

Haarlem, 16 November 1948.

Slot:

Onverbeterlijke optimisten

alle claims prompt afhandelde. Hollywood doet grote zaken met Lloyd's. De meeste filmmaatschappijen hebben hun onroerende goederen bij Lloyd's verzekerd tegen de roeringen van aardbevingen e.d. Film-kinderen zijn bij Lloyd's verzekerd tegen ontvoeringen, althans de financiële gevolgen daarvan. Belangrijke films worden voor anderhalf miljoen gulden bij Lloyd's verzekerd tegen dood, ongelukken of ziekte der sterren.

Geén levensverzekeringen

De enige verzekering, die men niet bij Lloyd's kan afsluiten, is een levensverzekering. „Iedereen gaat dood”, zegt Lloyd's „en er is dus geen aardigheid aan om verzekeringen daarop af te sluiten”. Verder kan men zich bij Lloyd's niet verzekeren tegen armoede. Het zou anders te plezierig zijn om op de fles te gaan en Lloyd's er voor op te laten draaien. Niemand kan zich verder verzekeren tegen de mogelijkheid, dat hij vrijgezel of vrijgezellin zal blijven of tegen een echtscheiding, of het verlies van een betrekking. Maar voor het overige kan men bij Lloyd's practisch voor alle risico's terecht.